

DECIZIE

26 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin,

în cauza civilă, la cererea introductivă a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Covoare Lux”,

împotriva încheierii din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de repunere în termen a cererii de apel și a fost restituit apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin,

c o n s t a t ă :

La 09 decembrie 2022 Societatea cu Răspundere Limitată „Covoare Lux” (în continuare SRL „Covoare Lux”) a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență față de sine.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2022 a Judecătoriei Ungheni a fost declarat ca fiind insolvent debitorul SRL „Covoare Lux” și s-a intentat în privința debitorului SRL „Covoare Lux” procedura simplificată a falimentului cu lichidarea întreprinderii. A fost ridicat dreptul lui Valentyn Zaitsev de administrare a debitorului SRL „Covoare Lux”, și a indica debitorului ca, în termen de 10 zile lucrătoare, calculat din data publicării prezentei hotărâri, să desemneze o persoană care va reprezenta interesele debitorului sau, în caz contrar, aceasta va fi desemnată de către instanță. A fost desemnat în calitate de lichidator al debitorului SRL „Covoare Lux”, administratorul autorizat Igor Bulgaru. S-au stabilit lichidatorului atribuțiile prevăzute la art. 66 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. A obliga debitorul SRL „Covoare Lux”, să predea lichidatorului desemnat, în termen de 5 zile lucrătoare, calculat de la data emiterii prezentei hotărâri, gestiunea patrimoniului împreună cu documentele de constituire a întreprinderii; cu certificatul înregistrării de stat al întreprinderii; cu documentele ce confirmă drepturile societății asupra patrimoniului ei; cu registrele societății; cu avizele, actele auditorului și ale organelor administrării fiscale; cu documentele interne, ștampila, documentele contabile ale debitorului, precum și lista întocmită de debitor ce va cuprinde numele și adresele creditorilor și creanțele acestora de la data intrării în faliment. S-a stabilit creditorilor termenul limită de înaintare a cererilor de validare a creanțelor instanței de insolvență (Judecătoria Ungheni) pentru întocmirea tabelului definitiv – 30 ianuarie 2023, cu excepția obligațiilor fiscale al căror termen este de 90 de zile calendaristice de la data intrării în

procedură. S-a stabilit termen pentru verificarea creanțelor de către lichidator, de întocmire, de comunicare și prezentare instanței de insolvență a tabelului lor definitiv – 15 februarie 2023. S-a fixat ședința de validare a creanțelor pentru 23 februarie 2023 ora 11:00. S-a obligat lichidatorul desemnat, să efectueze notificările necesare și să prezinte spre aprobare instanței de insolvență, în termen de 15 zile lucrătoare de la data consolidării tabelului definitiv, un proiect al bilanțului de lichidare care să reflecte valoarea activelor sau actul de carență al acestora, inclusiv creanțele confirmate și datoriile care se află pe rol în instanța de judecată.

La 17 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, SRL „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2022 a Judecătorei Ungheni solicitând repunerea în termenul de apel, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri.

Prin încheierea din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen a cererii de apel înaintată de avocatul Brumă Sorin în interesele SRL „MOBILE” împotriva hotărârii din 21 decembrie 2022 a Judecătorei Ungheni. S-a restituit cererea de apel declarată de avocatul Brumă Sorin în interesele SRL „MOBILE” împotriva hotărârii din 21 decembrie 2022 a Judecătorei Ungheni prin care a fost declarat ca fiind insolubil debitorul SRL „Covoare Lux”, fiind intentată în privința debitorului SRL „Covoare Lux”, procedura simplificată a falimentului cu lichidarea întreprinderii, ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 15 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal, SRL „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs și casarea încheierii contestate, cu repunerea în termenul de apel, admiterea cererii de apel și casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea cererii de recurs a invocat că încheierea din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău este ilegală și neîntemeiată fiindcă la emiterea acesteia instanța de apel a omis să se pronunțe obiectiv pe fondul litigiului și a ignorat abuziv argumentele și probele prezentate. Prin urmare, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, a aplicat eronat norma procesuală și a apreciat arbitrar probele.

Recurenta a specificat că expunerea derulării procesului de insolvență îi oferă posibilitatea de a cere repunerea în termen, motive pentru care cererea de repunere în termen a cererii de apel/recurs urmează a fi admisă.

De asemenea, recurenta SRL „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin a solicitat instanței de recurs asigurarea respectării legislației în vigoare la examinarea respectivei cereri de recurs precum și a dispozițiilor art.20 alin.(1) - (2) din Constituție și a dispozițiilor art. 6 din Convenția Europeană pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 25 aprilie 2023, însă date despre expedierea copieii încheierii în adresa recurentului, la materialele cauzei prezentate instanței de recurs, nu se regăsesc.

Prin urmare, cererea de recurs a fost depusă de SRL „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin, în interiorul termenului legal.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa participanților la proces la 06 iunie 2023 (f.d. 209). Respectiv, la data de 25 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, SRL „Covoare Lux”, reprezentată de lichidatorul Bulgaru Ion, a depus

referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea acestuia sau declararea recursului ca fiind inadmisibil (f.d. 211-215).

Verificând legalitatea încheierii contestate prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de SRL „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin, cu menținerea încheierii contestate din următoarele considerente.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Potrivit art. 37 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârea de intentare a procedurii de insolvență poate fi atacată cu apel de către debitor, cu excepția cazului prevăzut la art.21 alin.(6), sau de către orice creditor care are un interes legitim.

Conform art. 134 alin. (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârea de intentare a procedurii simplificate de faliment devine executorie din momentul pronunțării, dar poate fi contestată cu apel.

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) și (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile instanței de insolvență pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum și apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanței de insolvență. Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. Instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel și de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite în prezenta lege.

Potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că, prin hotărârea din 21 decembrie 2022 a Judecătorei Ungheni s-a intentat în privința debitorului SRL „Covoare Lux” procedura simplificată a falimentului cu lichidarea întreprinderii.

La 17 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, SRL „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2022 a Judecătorei Ungheni solicitând repunerea în termenul de apel, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că hotărârea Judecătorei Ungheni a fost pronunțată la data de 21 decembrie 2022 (f.d. 125-126), iar cererea de apel a fost depusă la data de 17 februarie 2023 (f.d.176-179), deși termenul de 15 zile pentru exercitarea căii de atac apelul a început să curgă la data de 22 decembrie 2022 și a expirat la data de 05 ianuarie 2023.

De asemenea, Completul Curții Supreme de Justiție relevă că solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, avocatul Brumă Sorin, în interesele SRL ”Mobile” nu a indicat nici o circumstanță întemeiată ce ar justifica omiterea termenului de depunere a apelului, expunând doar circumstanțele desfășurării procesului. Astfel, instanța de apel corect a conchis că solicitând repunerea în termen a cererii de apel apelantul nu a indicat nici un motiv plauzibil ce ar servi temei pentru repunerea apelului în termen.

Conform, art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, prevede că, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea din 21 decembrie 2022 a Judecătorei Ungheni a fost publicată la data de 13 ianuarie 2023 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 5-8 (f.d. 127-128).

La data de 18 ianuarie 2023 SRL „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin a depus în adresa Judecătorei Ungheni cerere de validare a creanțelor (f.d. 130-131).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, apelanta SRL „MOBILE” a cunoscut despre derularea procesului la Judecătoria Ungheni, sediul Central, însă nu a manifestat diligența necesară și nu a contestat hotărârea instanței de fond în termenul prevăzut de lege, iar în cererea de repunere în termen a apelului nu a indicat nici un motiv plauzibil care să justifice omiterea declarării cererii de apel și motivele ce ar justifica repunerea cererii de apel în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că în materie civilă, CEDO nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, inter alia, Erik ØVLISEN

vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, inter alia, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în procedurile civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, Golder vs. the United Kingdom, hotărâre din 21 ianuarie 1975; Z and Others vs. the United Kingdom, hotărâre din 10 mai 2001; și Kreuz vs. Poland, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom, hotărârea din 10 iulie 1998).

La aspectul dat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că certitudinea legală impusă regulilor procedurii civile, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelantului, cât și ale intimatului, astfel instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor legale.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează prevederile art. 56 alin. (3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Jurisprudența CtEDO accentuează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art.13 CEDO, Completul Curții Supreme de Justiție relevă că, circumstanțele relatate denotă că apelanta/recurenta și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor și nu a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, nemanifestând diligența necesară în exercitarea drepturilor sale procedurale, omițând inclusiv și termenul de depunere a cererii de repunere în termenul

de apel.

De asemenea, Completul Curții Supreme de Justiție reiterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună-credință în raport cu drepturile sale procedurale și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, condiție sugerată și de jurisprudența CEDO.

Potrivit art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termen și restituirea cererii de apel depusă de avocatul Brumă Sorin în interesele SRL „MOBILE”, împotriva hotărârii din 21 decembrie 2022 a Judecătoria Ungheni ca fiind depusă în afara termenului legal.

Din considerentele menționate coroborate cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „MOBILE”, reprezentată de avocatul Brumă Sorin.

Se menține încheierea din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea introductivă a debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Covoare Lux”.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc